

Women's Network
for Dialogue and Enduring Peace

Ми — жінки-миротвориці, лідерки громадянського суспільства та експертки з гуманітарної допомоги зі всієї України, з обох сторін лінії фронту. Ми є учасницями **Жіночої мережі для діалогу та сталого миру**, заснованої нами в 2015 році. Ми маємо більше десяти років досвіду у сфері миробудівництва, діалогу та надання підтримки населенню, яке постраждало від конфлікту по обидві сторони лінії фронту.

Наш **людино-орієнтований підхід** спрямований на захист життя та добробуту всіх, кого торкнувся конфлікт, і ми прагнемо аби інтереси постраждалого населення були представлені у мирному процесі. Такий підхід дозволяє враховувати потреби всіх постраждалих громад, запобігати новому насильству та будувати сталий мир.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАДАННЯ ПІДТРИМКИ ПОСТРАЖДАЛОМУ НАСЕЛЕННЮ

Спираючись на наш досвід надання гуманітарної допомоги та підтримки постраждалого населення безпосередньо на місцях протягом понад десяти років, ми рекомендуємо:

1. КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ:

- **Забезпечити рівний доступ** до гуманітарної допомоги залежно від потреб.
- **Підтримка, заснована на потребах:** при організації допомоги

необхідно враховувати потреби конкретних груп населення. Різні території та групи населення мають різноманітні, іноді унікальні потреби. При розробці програм допомоги слід проводити попередню оцінку потреб населення.

- **Місцеві партнерства:** міжнародні зусилля з надання допомоги повинні передбачати участь місцевих організацій, які розуміють конкретний контекст і потреби населення та знаходяться в безпосередній близькості до бенефіціарів.

2. КОНКРЕТНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- **Сприяти поверненню дітей,** які були вивезені в Росію без батьків, керуючись інтересами дитини і розумною необхідністю в першу чергу.
- **Забезпечувати освітні програми та програми підтримки для дітей,** які залишилися в Україні, і тих, хто повернувся, з урахуванням їхнього різноманітного травматичного досвіду та типів переміщення, а також захищаючи їх від дискримінації та булінгу.
- При розробці програм підтримки **для внутрішньо переміщених осіб, біженців та інших вразливих груп** необхідно включати допомогу в переселенні та релокації.
- Необхідно **забезпечити людям свободу вибору місця проживання,** включно з можливістю переселення через колишню лінію фронту, надаючи у разі потреби підтримку в релокації та переселенні. Створити **житловий обмінний фонд** за зразком, наприклад, Північного та Південного Кіпру.
- Розробити механізми **безпечного перетину лінії розмежування цивільними особами з метою возз'єднання сімей,** відновлення розірваних зв'язків, отримання необхідних документів, відвідування родичів чи могил близьких, а також відновлення доступу до майна.

- Окрім підтримки психологічних послуг і лікування посттравматичного стресового розладу, **комплексні програми реінтеграції та реабілітації демобілізованих осіб** повинні включати працевлаштування та, у разі потреби, перенавчання. Люди, які повертаються з фронту, мають мати робочі місця.
- Програми, що надають **психосоціальну підтримку сім'ям демобілізованих військовослужбовців**, повинні включати курси сімейної адаптації для сприяння успішній реінтеграції солдатів, які повертаються додому з фронту.
- Інтегрувати **програми внутрішньогромадського та міжгрупового діалогу** в процеси миробудування, національні стратегії примирення, освітні програми, центри соціальної підтримки та органи місцевого самоврядування. Це необхідно для побудови тривалого миру.
- Створити **діалогові платформи та інші механізми для роботи з історичною пам'яттю** як основу для тривалого миру. Вони необхідні для того, щоб усі постраждалі групи населення мали можливість бути почутими.

 За кожним із вищезазначених пунктів у нас є більш конкретні та деталізовані рекомендації, засновані на понад десятирічному досвіді безпосередньої роботи «в полі».